

«Қазақстан Халық Банкі» АҚ
Директорлар кеңесінің сырттай отырысының
2022 жылғы «30» мамырдағы № 26 хаттамасына
1 қосымша

**«Қазақстан Халық Банкі» АҚ-та
дербес деректерді жинау, өңдеу және қорғау
саясаты**

Алматы
2022

Мазмұны

1. Жалпы ережелер **Ошибка! Закладка не определена.**
2. Дербес деректерді өңдеу принциптері **Ошибка! Закладка не определена.**
3. Дербес деректерді өңдеу мақсаттары 3
4. Өңделетін дербес деректердің көлемі мен құрамы **Ошибка! Закладка не определена.**
5. Дербес деректерді өңдеу тәртібі мен шарттары **Ошибка! Закладка не определена.**
6. Дербес деректер субъектілерінің құқықтары 5
7. Банктің міндеттері 6
8. Дербес деректерді өңдеу кезінде олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі шаралар . 6
9. Жауапкершілік **Ошибка! Закладка не определена.**

1. Жалпы ережелер

1. Осы «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-та дербес деректерді жинау, өңдеу және қорғау саясаты (бұдан әрі - Саясат) «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» 2013 жылғы 21 мамырдағы № 94-V Қазақстан Республикасының заңына (бұдан әрі - Заң) сәйкес әзірленді.

2. Саясат «Қазақстан Халық Банкі» АҚ-та (бұдан әрі - Банк) дербес деректерді жинаудың, өңдеудің¹ және қорғаудың жалпы қағидаттарын, мақсаттарын, тәртібі мен шарттарын айқындайды.

3. Саясат автоматтандыру құралдарын пайдалана отырып және осындай құралдарды пайдаланбай жүзеге асырылатын Банк қызметкерлерінің, клиенттердің және өзге де тұлғалардың дербес деректерін өңдеу, жазу, жүйелеу, жинақтау, сақтау, нақтылау, алу, пайдалану, беру (ұсыну, қол жеткізу), иесіздендіру, бұғаттау, алып тастау, жою жөніндегі барлық процестерге қолданылады.

4. Дербес деректер туралы заңнама өзгерген жағдайда Саясат өзгертілуі, толықтырылуы тиіс.

2. Дербес деректерді өңдеу қағидаттары

5. Дербес деректерді өңдеу келесі қағидаттар негізінде жүзеге асырылады:

- заңдылық пен әділеттілік;
- дербес деректерді өңдеудің нақты мақсаттарына қол жеткізу;
- мәлімделген өңдеу мақсаттарына қатысты дербес деректердің сәйкестігі және жеткіліктілігі;
- дербес деректердің тұтастығы, қажет болған жағдайларда оларды өңдеудің мәлімделген мақсаттарына қатысты өзектілігі;
- дербес деректерді өңдеу мерзімдерін сақтау;
- өңдеу мақсаттарына қол жеткізу үшін, сондай-ақ ҚР заңнамасында белгіленген жағдайларда дербес деректерді жою, бұғаттау немесе иесіздендіру.

3. Дербес деректерді өңдеу мақсаттары

6. Банк дербес деректерді өңдеуді келесі мақсаттарда жүзеге асырады:

- Банктің кәсіпкерлік және өзге де қызметті жүзеге асыруы шеңберінде Банк пен дербес деректер субъектісі арасында шарттар жасасу, орындау, бұзу, тоқтату;
- Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл жөніндегі заңнаманың, «Know Your Customer» («Өз клиентіңді тани біл») саясатының талаптарын орындау үшін дербес деректер субъектісінің жеке басын анықтау;
- ҚР заңнамасында белгіленген шекте және көлемде ҚР заңнамасының, сондай-ақ шет мемлекеттер заңнамасының талаптарын орындау;
- Банктің қаржы өнімдерін (қаржы қызметтерін) ұсынуы және/немесе өзге тұлғалардың тауарларын (жұмыстарын, қызметтерін, зияткерлік қызмет нәтижелерін) жылжытуы;
- маркетингтік бастамалар шеңберінде, оның ішінде дербес деректер субъектісімен тікелей байланыстарды жүзеге асыру арқылы сауалнамалар, статистикалық зерттеулер, нарыққа талдау жүргізу, байқаулар және жүлделер ұтысын өткізу;
- кадрлық әкімшілендіруді жүзеге асыру (персоналды іздеу және іріктеу, еңбек функциялары мен міндеттерін орындау шеңберінде еңбек шарттары мен өзге де келісімдерді жасасу, орындау, бұзу және тоқтату);
- ҚР заңнамасында көзделген өзге де жағдайларда.

4. Өңделетін дербес деректердің көлемі мен құрамы

7. Дербес деректердің құрамы оларды өңдеу мақсаттарымен айқындалады және Банктің ішкі құжаттарында регламенттеледі.

8. Банк ҚР заңнамасында көзделген қызмет мақсаттарына қол жеткізу, функцияларды, өкілеттіктер мен міндеттерді орындау үшін мынадай субъектілердің:

¹ «Өңдеу» термині Банкте дербес деректерді жинау, өңдеу және сақтау процесін білдіреді.

- дербес деректер субъектісі тарапы болып табылатын шартты жасасу, орындау, бұзу және тоқтату үшін қажетті құрамда және мерзімде клиенттердің, контрагенттердің, олардың өкілдерінің және контрагенттердің байланысушы тұлғаларының;
- дербес деректерді міндетті түрде иесіздендіру шартымен статистикалық немесе өзге де зерттеу мақсаттарына қол жеткізу үшін қажетті құрамдағы және мерзіммен маркетингтік зерттеулерге қатысушылардың;
- еңбек шартын жасасу, орындау, бұзу және тоқтату үшін қажетті құрамда және мерзіммен Банк қызметкерлерінің;
- шартты жасау, орындау, бұзу және тоқтату үшін қажетті құрамда және мерзіммен бос лауазымдарға орналасуға үміткерлердің;
- Банк қызметінің мақсаттарына қол жеткізу, ҚР заңнамасында қарастырылған функцияларды, өкілеттіктер мен міндеттерді орындау үшін қажетті құрамда және мерзіммен директорлардың, акционерлердің, құрылтайшылардың, акционерлердің/қатысушылардың жұбайларының, акционерлердің мұрагерлерінің, инсайдерлердің;
- Банк қызметінің мақсаттарына қол жеткізу үшін, ҚР заңнамасында көзделген функцияларды, өкілеттіктер мен міндеттерді орындау үшін қажетті құрамда және мерзіммен Банктің үлестес тұлғаларының/Банкпен ерекше қатынастармен байланысты тұлғалардың;
- Банк қызметін құқықтық қамтамасыз ету, сондай-ақ Банк пен оның клиенттерінің заңды құқықтары мен мүдделерін қорғау үшін қажетті құрамда және мерзіммен, Банк қатысатын сот және өзге де өндірістер бойынша өтетін адамдардың;
- шартты жасасу, орындау, бұзу және тоқтату үшін қажетті құрамда және мерзімде қаржы құралдары бойынша кепіл болушыларды/кепілгерлердің, заемшылардың/қосарлы заемшылардың, кепіл берушілердің;
- Банктің немесе үшінші тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін жүзеге асыру үшін қажетті құрамда және мерзімде курьерлік жеткізу жүзеге асырылатын тұлғалардың;
- ҚР заңнамасында көзделген мақсаттарға қол жеткізу үшін, сондай-ақ сот актісін орындау үшін қажетті құрамда және мерзіммен алимент алушылардың;
- шарт жасасу, орындау, бұзу, тоқтату/іскерлік қатынастарды орнату үшін қажетті құрамда және мерзіммен «Know Your Customer» («Өз клиентіңді тани біл») рәсімі шеңберінде корреспонденттік қатынастар шеңберінде корреспондент банктердің және контрагенттердің;
- дербес деректері ҚР заңнамасының талаптарына сәйкес өңделуі тиіс өзге де тұлғалардың дербес деректерін өңдеуді жүзеге асырады.

9. Банк биометриялық дербес деректерді өңдейді, оның ішінде ҚР Қылмыстық жолмен алынған кірістерді заңдастыруға (жылыстатуға) және терроризмді қаржыландыруға қарсы іс-қимыл туралы заңнамасының талаптарын орындау мақсатында.

5. Дербес деректерді өңдеу тәртібі мен шарттары

10. Дербес деректерді өңдеу мерзімдері дербес деректер субъектісімен жасалған шарттардың қолданылу мерзімдеріне, ҚР банктік, салық заңнамасына, сондай-ақ заңнаманың өзге де талаптарына сәйкес айқындалған.

11. Дербес деректер Банкте техникалық құралдардың көмегімен де, сондай-ақ осындай құралдарды пайдаланбай да өңделеді және қағаз және электрондық тасығыштарда да ұсынылуы мүмкін. Бұл ретте Банк Заңда және ҚР өзге де заңнамалық актілерінде белгіленген дербес деректерді автоматтандырылған және автоматтандырылмаған өңдеуге қойылатын барлық талаптарды орындайды.

12. Банк дербес деректерді трансшекаралық беруді жүзеге асырады. Бұл ретте Банк ҚР заңнамасында көзделген деректерді трансшекаралық беруді жүзеге асыруға қойылатын барлық талаптарды орындайды.

13. Егер ҚР заңнамасында өзгеше көзделмесе, Банк дербес деректерді өңдеуді дербес деректер субъектісінің келісімімен, осы тұлғамен жасалатын шарт негізінде басқа тұлғаға тапсыруға құқылы. Бұл ретте Банк шартта Банктің тапсырмасы бойынша дербес деректерді өңдеуді жүзеге асыратын тұлғаны Заңда көзделген дербес деректерді өңдеу қағидаттары мен қағидаларын сақтауға міндеттейді.

14. Егер Банк дербес деректерді өңдеуді басқа тұлғаға тапсырған жағдайда, дербес деректер субъектісінің алдында аталған тұлғаның әрекеттері үшін Банк жауапты болады. Банктің

тапсырмасы бойынша дербес деректерді өңдеуді жүзеге асыратын тұлға Банк алдында жауапты болады.

15. Егер ҚР заңнамасында өзгеше көзделмесе, Банк дербес деректерге қол жеткізген өзге тұлғаларды дербес деректер субъектісінің келісімінсіз дербес деректерді үшінші тұлғаларға ашпауға және таратпауға міндеттенеді және міндеттейді.

16. Банк қызметкерлері дербес деректерді өңдеу және қорғау тәртібін, сондай-ақ дербес деректерді өңдеуді және қорғауды жүзеге асыру кезінде туындайтын құқықтар мен міндеттерді белгілейтін Банк құжаттарымен танысуы тиіс.

17. Дербес деректер Банкке тікелей дербес деректер субъектісінен немесе дербес деректер субъектілері болып табылмайтын тұлғалардан келіп түседі. Бұл ретте Банк Заңда көзделген осындай деректерді өңдеуді жүзеге асыруға қойылатын барлық талаптарды орындайды, сондай-ақ алынған дербес деректердің қауіпсіздігін қамтамасыз етеді.

18. ҚР заңнамасында тікелей көзделген жағдайларды қоспағанда, дербес деректерді Банкте өңдеу Дербес деректер субъектілерінің келісімімен жүзеге асырылады.

19. Субъектінің дербес деректерін өңдеуге жазбаша келісімі қажет болмаған жағдайда, субъектінің келісімін дербес деректер субъектісі немесе оның өкілі ҚР заңнамасына қайшы келмейтін және оны алу фактісін растауға мүмкіндік беретін кез келген нысанда бере алады.

6. Дербес деректер субъектілерінің құқықтары

20. Дербес деректер субъектісі:

- Банкте өзінің дербес деректерінің бар-жоғы туралы білуге, сондай-ақ: дербес деректерді өңдеу фактісін, мақсатын, көздерін, тәсілдерін растауды, дербес деректердің тізбесін, дербес деректерді өңдеу мерзімдерін, оның ішінде оларды сақтау мерзімдерін қамтитын ақпаратты алуға;

- тиісті құжаттармен расталған негіздер болған кезде Банктен өз дербес деректерін өзгертуді және толықтыруды талап етуге;

- дербес деректерді өңдеу шарттарының бұзылғаны туралы ақпарат болған жағдайда, Банктен дербес деректерді бұғаттауды талап етуге;

- ҚР заңнамасын бұза отырып өңделген, сондай-ақ ҚР заңнамасында белгіленген өзге де жағдайларда Банктен өзінің дербес деректерін жоюды талап етуге;

- ҚР заңнамасында белгіленген жағдайларды қоспағанда, жалпыға қолжетімді дереккөздерде жинауға, өңдеуге, таратуға, үшінші тұлғаларға беруге және дербес деректерді трансшекаралық беруге келісімді кері қайтарып алуға;

- дербес деректердің жалпыға қолжетімді көздерінде өзінің дербес деректерін таратуға Банкке келісім беруге;

- өз құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға, оның ішінде моральдық және материалдық зиянды өтеуге;

ҚР заңнамасында көзделген өзге де құқықтарды жүзеге асыруға құқылы.

21. Дербес деректер субъектісі Банкке жазбаша сұрау салуды жіберу арқылы өзінің дербес деректерін өңдеуге қатысты мәліметтерді алуға құқылы. Сұрау салу электрондық құжат нысанында жіберілуі және ҚР заңнамасына сәйкес электрондық қолтаңбамен қол қойылуы мүмкін.

22. Дербес деректер субъектісінің Банктегі оның дербес деректеріне қол жеткізу құқығы ҚР заңнамасына сәйкес шектелуі мүмкін, оның ішінде, егер дербес деректер субъектісінің оның дербес деректеріне қол жеткізуі үшінші тұлғалардың құқықтары мен заңды мүдделерін бұзса.

23. Дербес деректер субъектісі Банктен өз құқықтарын қорғау жөнінде заңда көзделген шараларды қолдануды талап етуге құқылы.

24. Банк субъектінің дербес деректерін өңдеуге қатысты мәліметтерді қолжетімді нысанда береді және осындай дербес деректерді ашу үшін заңды негіздер болған жағдайларды қоспағанда, басқа дербес деректер субъектілеріне қатысты дербес деректерді қамтымайды.

25. Егер дербес деректер субъектісінің дербес деректерін өңдеуге қатысты мәліметтер, сондай-ақ өңделетін дербес деректер оның сұрауы бойынша дербес деректер субъектісіне танысу үшін ұсынылған болса, дербес деректер субъектісі Банкке қайта жүгінуге немесе алғашқы өтініш жасалғаннан немесе алғашқы сұрау салу жіберілгеннен кейін отыз күннен ерте емес, егер неғұрлым қысқа мерзім ҚР заңнамасында немесе дербес деректер субъектісі тарап болып табылатын шартта белгіленбеген болса, қайтадан сұрау салуға құқылы.

26. Дербес деректер субъектісі субъектінің дербес деректерін өңдеуге қатысты мәліметтерді

алу мақсатында, сондай-ақ өңделетін дербес деректермен алғашқы өтініш жасағаннан кейін отыз күн өткенге дейін танысу мақсатында, егер мұндай мәліметтер және (немесе) өңделетін дербес деректер алғашқы өтінішті қарау нәтижелері бойынша оған танысу үшін толық көлемде ұсынылмаған жағдайда, Банкке қайтадан өтініш жасауға немесе қайтадан сұрау салуға құқылы. Қайта сұрау салу субъектінің дербес деректерін өңдеуге қатысты мәліметтермен қатар қайта сұрау салуды жіберу негіздемесін қамтуға тиіс.

27. Егер дербес деректер субъектісі Банк оның дербес деректерін өңдеуді ҚР заңнамасының талаптарын бұза отырып жүзеге асырады немесе оның құқықтары мен бостандықтарын өзгеше түрде бұзады деп есептесе, дербес деректер субъектісі Банктің әрекеттеріне немесе әрекетсіздігіне дербес деректерді қорғау саласындағы уәкілетті мемлекеттік органға немесе сот тәртібімен шағымдануға құқылы.

28. Дербес деректер субъектісінің өз құқықтары мен заңды мүдделерін қорғауға, оның ішінде сот тәртібімен залалдарды өтеуге және (немесе) моральдық зиянды өтеуге құқығы бар.

29. Дербес деректер субъектісі дербес деректерді өңдеуге берген келісімін қайтарып алуға құқылы. Дербес деректер субъектісі дербес деректерді өңдеуге берген келісімін қайтарып алған жағдайда, ҚР қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларда, Банк дербес деректер субъектісінің келісімінсіз дербес деректерді өңдеуді жалғастыруға құқылы.

7. Банктің міндеттері

30. ҚР заңнамасының талаптарына сәйкес Банк:

- егер ҚР заңдарында өзгеше көзделмесе, өзі жүзеге асыратын міндеттерді орындау үшін қажетті және жеткілікті дербес деректердің тізбесін бекітуге;
- дербес деректерді жинауға, өңдеуге және қорғауға қатысты саясатты айқындайтын құжаттарды бекітуге;
- ҚР заңнамасына сәйкес дербес деректерді қорғау үшін қажетті шараларды, оның ішінде құқықтық, ұйымдастырушылық және техникалық шараларды қабылдауға және сақтауға;
- Қазақстан Республикасының дербес деректер және оларды қорғау туралы заңнамасын сақтауға;
- жеке және заңды тұлғалардың өтініштерін қарау шеңберінде уәкілетті органның сұрау салуы бойынша Заң талаптарының сақталуын қамтамасыз ету үшін пайдаланылатын тәсілдер мен рәсімдер туралы ақпарат беруге;
- дербес деректерді жинау және өңдеу мақсатына қол жеткізген жағдайда, сондай-ақ ҚР заңнамасында белгіленген өзге де жағдайларда оларды жою бойынша шаралар қабылдауға;
- ҚР заңнамасында көзделген жағдайларда субъектінің дербес деректерін жинауға және өңдеуге келісім алғаны туралы дәлелдеме ұсынуға;
- субъектінің өтініші бойынша оған қатысты ақпаратты ҚР заңнамасында көзделген мерзімде хабарлауға;
- субъектіге немесе оның заңды өкіліне ақпарат беруден бас тартқан жағдайда, ҚР заңнамасында көзделген мерзімдерде дәлелді жауап ұсынуға;
- бір жұмыс күні ішінде: дербес деректердің анықтығын растайтын тиісті құжаттардың негізінде оларды өзгертуге және (немесе) толықтыруға немесе дербес деректерді өзгерту және (немесе) толықтыру мүмкін болмаған кезде оларды жоюға; дербес деректерді жинау, өңдеу шарттарының бұзылғаны туралы ақпарат болған жағдайда, субъектіге қатысты дербес деректерді бұғаттауға; дербес деректерді ҚР заңнамасын бұза отырып жинау, өңдеу фактісі расталған жағдайда, сондай-ақ ҚР заңнамасында белгіленген өзге де жағдайларда оларды жоюға; дербес деректерді жинау, өңдеу шарттарының бұзылу фактісі расталмаған жағдайда, дербес деректерді бұғаттан шығаруға;
- субъектіге немесе оның заңды өкіліне осы субъектіге қатысты дербес деректермен танысу мүмкіндігін өтеусіз беруге;
- Банкте дербес деректерді өңдеуді ұйымдастыруға жауапты тұлғаны тағайындауға міндетті.

8. Дербес деректерді өңдеу кезінде олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету жөніндегі шаралар

31. Дербес деректерді өңдеу кезінде Банк дербес деректерді оларға заңсыз немесе кездейсоқ

қол жеткізуден, дербес деректерді жоюдан, өзгертуден, бұғаттаудан, көшіруден, беруден, таратудан, сондай-ақ дербес деректерге қатысты өзге де заңсыз әрекеттерден қорғау үшін қажетті құқықтық, ұйымдастырушылық және техникалық шараларды қабылдайды.

32. Дербес деректердің қауіпсіздігін қамтамасыз етуге мыналар кіреді:

- дербес деректерді Банктің ақпараттық жүйелерінде өңдеу кезінде олардың қауіпсіздігіне төнетін қатерлерді анықтау;
- дербес деректерді Банктің ақпараттық жүйелерінде өңдеу кезінде олардың қорғалу деңгейін анықтау;
- орындау ҚР заңнамасында белгіленген дербес деректер қорғалуының деңгейін қамтамасыз ететін дербес деректерді қорғауға қойылатын талаптарды орындау үшін қажетті дербес деректерді Банктің ақпараттық жүйелерінде өңдеу кезінде олардың қауіпсіздігін қамтамасыз ету бойынша ұйымдастырушылық және техникалық шараларды қолдану;
- дербес деректерді сақтау және өңдеу орындарын есепке алуды;
- дербес деректерге рұқсатсыз қол жеткізу фактілерін анықтау және анықталған бұзушылықтарды жою бойынша шаралар қабылдау;
- рұқсатсыз қол жеткізу салдарынан өзгертілген немесе жойылған дербес деректерді қалпына келтіру;
- Банктің ақпараттық жүйелерінде өңделетін дербес деректерге қол жеткізу қағидаларын белгілеу, сондай-ақ ақпараттық жүйелерде дербес деректермен жасалатын іс-әрекеттерді тіркеуді және есепке алуды қамтамасыз ету;
- ақпараттық жүйеде дербес деректерді өңдеу кезінде дербес деректердің қауіпсіздігін және дербес деректердің қорғалу деңгейін қамтамасыз ету бойынша қабылданатын шараларды бақылау;
- дербес деректерді өңдеуді ұйымдастыруға жауапты тұлғаны тағайындау;
- ҚР заңнамасының, Саясаттың, Банктің ішкі құжаттарының талаптарына дербес деректерді өңдеудің сәйкестігін ішкі бақылауды жүзеге асыру;
- дербес деректерді өңдеуді тікелей жүзеге асыратын Банк қызметкерлерін Заңның және оған сәйкес қабылданған нормативтік құқықтық актілердің, дербес деректерді өңдеу мәселелері жөніндегі саясаттың және ішкі құжаттардың талаптарымен таныстыру.

9. Жауапкершілік

33. Заң талаптарының, Саясат талаптарының бұзылуына кінәлі тұлғалар азаматтық, әкімшілік, тәртіптік және ҚР заңнамасында көзделген өзге де жауапкершілікті арқалайды.